

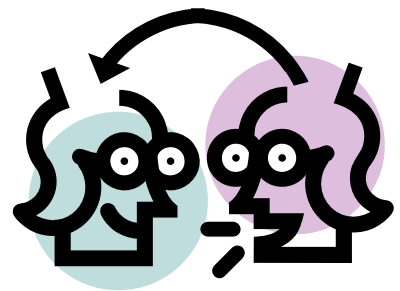
Vrouwen uit Stad en Land

resultaten van de ontmoetingen

januari 2008

Vrouwen uit Stad en Land

resultaten van de ontmoetingen

Inhoud

Inleiding	3
2. Aanpak en activiteiten	4
3. Resultaten	5
3.1 De startbijeenkomst: provinciale ronde tafel	5
3.2 Beelden die zijn uitgewisseld tijdens de regionale en lokale bijeenkomsten	6
3.3 Beelden van allochtonen en autochtonen van elkaar	8
4. Knelpunten voor een betere relatie tussen stad en land	9
5. Opvallende thema's	10
6. Vrouwen uit stad en land: waar ondersteunen zijn elkaar?	12
7. Conclusies en vervolg	15
Bijlage	16
Deelnemers aan programma Vrouwen uit Stad en Land	

1. Inleiding

In 2006 is Variya gestart met het programma Vrouwen in Stad en Land. Het initiatief voor het project Vrouwen in Stad en Platteland is ontstaan tijdens een conferentie in 2006 van de vrouwennetwerken Landelijk Gebied Overijssel en Gelderland, waarin aandacht was voor ruimtelijke kwaliteit, relatie stad platteland, wonen en werken. Variya heeft projectfinanciering ontvangen van de provincie Overijssel (reconstructiemiddelen). Het project is uitgevoerd door Gees Kuit (initiatiefneemster) en Karola Schröder.

De centrale vraagstellingen bij het project "Vrouwen uit Stad en Land" zijn:

- Kunnen vrouwen(netwerken) van stad en platteland gebruik maken van elkaar?
- Welke voordelen biedt de communicatie over en weer voor beiden?
- Hoe vertaalt zich dit in concrete activiteiten?

Drie methoden worden hierbij gebruikt:

- Kijken met elkaars bril op
- Kijken vanuit het gebruikersperspectief
- Kijken vanuit vrouwen

Dit stuk is een weergave van de manier waarop we gewerkt hebben, van de uitkomsten en van onze plannen om een vervolg te geven aan Vrouwen uit Stad en Land.

2. Aanpak en activiteiten

2006: een provinciale ronde tafel en drie regionale bijeenkomsten

Op 27 september 2006 is een eerste bijeenkomst georganiseerd in het kader van "Stad zoekt Boer", een innovatie programma van de Amsterdam School of Management, onder leiding van Giep Hagoort. Tijdens een ronde tafelgesprek met 17 gericht uitgenodigde vrouwen uit Overijsselse steden en het platteland zijn een aantal kernthema's aan de orde gesteld.

In hetzelfde jaar zijn drie regionale bijeenkomsten gehouden: Salland (Deventer, 21 november 2006), Twente (Almelo, 23 november 2006) en de Kop van Overijssel (Zwolle, 30 november 2006). Hieraan hebben in totaal 24 vrouwen deelgenomen.

2007: vijf lokale bijeenkomsten in Almelo, Enschede en Deventer

Als vervolg hierop is in het jaar 2007 ingezoomd op een aantal grotere gemeenten en hun buitengebied. Er zijn voor de steden Deventer, Almelo en Enschede bijeenkomsten georganiseerd. In Almelo en Enschede zijn elk twee bijeenkomsten gehouden, in Deventer is er één bijeenkomst gehouden. De bijeenkomsten hebben vrij veel voorbereiding gevergd. Er is eerst geïnventariseerd welke activiteiten en organisaties van vrouwen er zijn en wat de activiteiten behelzen. Maar ook of er organisaties en sleutelfiguren bij zijn die interesse hebben in het thema en mee op onderzoek uit willen en het contact uitdiepen. Er zijn hieruit een aantal 'ankerpunten' naar voren gekomen. Met sleutelfiguren van organisaties is nader overleg gepleegd over de aanpak en de voorbereiding van de bijeenkomsten.

De bijeenkomsten hadden het karakter van nadere kennismaking, uitwisseling van beelden en oordelen over stad en land, over ieders dagindeling, maar ook 'hoe kunnen de vrouwen en de netwerken waar deze vrouwen inzitten elkaar versterken'? In Almelo en Enschede is ingegaan op de ontmoeting tussen vrouwen uit allochtone en autochtone culturen.

De bijeenkomsten van 2007 zijn gehouden op 26 juni en 20 november (Enschede), 21 juni en 7 november (Almelo) en 22 november (Deventer). Hieraan deden in totaal 50 vrouwen mee, waarvan 25 uit Enschede, 18 uit Almelo en 7 uit Deventer. Vijf vrouwen hebben aan meerdere bijeenkomsten deelgenomen.

De vrouwen zijn uitgenodigd op persoonlijke titel. Velen zijn maatschappelijk actief en lid van een of meerdere organisaties, hebben een bedrijf of zijn volksvertegenwoordiger, maar ook de minder actieve vrouwen waren vertegenwoordigd.

3. Resultaten

3.1 De startbijeenkomst

Het project vrouwen uit stad en land is gestart na een provinciale ronde tafel in het kader van 'stad zoekt boer'. De centrale vraag voor dit gesprek was: Kan de stad een katalysator zijn voor plattelandsprojecten? De stadse mening was altijd dat het platteland moest 'emanciperen'. Stad en platteland hebben een haat/liefde verhouding. De beelden onderling zijn verkeerd. Leren van elkaars benaderingen en oplossingen moet het doel zijn. Ontmoetingen onderling alleen zijn niet genoeg.

Er is een duidelijke urgentie dat het platteland moet veranderen, dus zijn ontmoetingen met de stad noodzakelijk. Interessant is dat innovatie en initiatieven vaak vanuit vrouwen komen. De praktijk is dat vrouwen eerder in staat zijn gezamenlijk iets te bereiken. De innovatie van het platteland kan dus voor een belangrijk deel door vrouwen worden aangezwengeld.

Perspectieven die zijn genoemd tijdens dit rondetafelgesprek:

- 1) Interactie, van elkaar leren m.b.v. dagarrangementen
- 2) Voedselkennis doorgeven aan scholen en in wijken
- 3) Inburgering laten plaatsvinden op platteland
- 4) Voedsel en smaakontwikkeling in de stad door de agrarische sector in het onderwijs op te nemen
- 5) Werkateliers op platteland

Thema's voor nader onderzoek:

- De nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning gaat veel kansen bieden voor het platteland
- De rol van moeder in de stad en op het platteland is belangrijk in de ontmoetingen, sociale cohesie en onderlinge contacten
- Leren van elkaars visie op sociale zorg

Onderscheid is interessant, juist bij wederzijdse ontmoetingen

3.2 Beelden van stad en platteland

Tijdens de ontmoetingen tussen vrouwen uit Stad en Land zijn beelden over elkaar uitgewisseld. Er was ruimte voor een open dialoog en een open blik naar elkaar. Hier volgt een aantal uitkomsten, waarvan we velen kennen, maar sommige zijn ook verrassend.

Het platteland over de stad:	De stad over het platteland:
------------------------------	------------------------------

Salland

Mensen leven meer in anonimiteit	Ons kent ons, sociale controle is groot
Er is meer toegang tot Cultuur	Er wordt geroddeld over anderen
Makkelijk om elkaar te ontmoeten	Buiten beeld, ruimte, vrijheid
Creatief, evenementen, organisatie talent	Kunstfietsroutes, plattelandsfeesten
Integratie	Verenigingsleven
Voorzieningen dichtbij	Eenzaamheid, geringe mobiliteit
Volwassen, scoren	Onbevangen, naïef
Vrouwen hebben meer tijd	Vrouwen zijn slagvaardig
Vrouwen zijn maatschappelijk actief	Vrouwen zijn zelfstandiger dan in de stad
Sociale samenhang	Hechte gemeenschap
Producten van het platteland zijn in de stad niet herkenbaar noch beschikbaar	Ruimte, prettig
ongewenste omgangsvormen, herrie	Zorgzaamheid
Er wordt meer naar burgers geluisterd en ze hebben meer invloed	Moeilijker om mensen bij elkaar te krijgen

Het platteland over de stad:	De stad over het platteland:
-------------------------------------	-------------------------------------

Twente

Consumenten, maar zijn niet bezig met hun omgeving, alleen maar met zichzelf	Rust, ruimte, frisse lucht, duisternis, uitzicht, schoon
Economische drager	Actief verenigingsleven
Armoede en drugs problematiek	Mobiliteit een probleem
Ambitie om stadsranden fraai te maken	Noaberschap verdwijnt, vereenzaming
Meer prikkels en uitdagingen voor kinderen	landgoederen
Kindonvriendelijk: geen ruimte, onveiliger (voor fietsers)	Niet verrommelen (es bebouwing Tubbergen)
Gezellig, weinig sociale controle	Noaberschap, sociale controle
Makkelijker sociale contacten te leggen. In de stad is altijd wat te doen, voorzieningen zijn dichtbij, multicultureel, jong en vrolijk	Contact met de basiselementen Plattelanders hebben een andere denkwijze met andere prioriteiten
Altijd rekening met elkaar houden. Enorm veel burenruzies, conflicten	Geen spontane bezoekjes
Drukte en hitte in de zomer, onaangenaam, gehaaster, agressiever	Mensen zijn druk op het land en aan het werk
Meer werkloosheid. Weinig werk in en rondom huis, ruimte voor relaxen	Rijke boeren
Mensen beter gebekt	Mensen niet zo goed gebekt, meer compromisbereid
Voor stadse kinderen moet het allemaal leuk zijn, het is niet altijd leuk!	Betere bemiddelaars, kinderen leren rekening te houden met elkaar
Overlast op straat, drugsverslaafden	Het is gemoedelijk, er is saamhorigheid
De stedeling oordeelt te snel	Op het platteland zijn mensen beperkt en ouderwets
Vrouwen in de stad kunnen niet combineren, zijn teveel op zichzelf gericht.	Op het platteland leven sterke vrouwen, die van aanpakken weten en met beide benen op de grond staan.
Stadse mensen zijn niet nuchter, ze behandelen dieren alsof het mensen zijn	Romantisch beeld van het platteland van meisjes met vlechtjes die door de boomgaard huppelen. Geuren en geluiden van de natuur, koeien en landbouwgewassen.

Het platteland over de stad:	De stad over het platteland:
------------------------------	------------------------------

Kop van Overijssel

Ontwikkeling naar meer groen in de stad, zoals in Hardenberg	Ontwikkeling naar meer kennis naar het platteland
"HBO"	"MBO"
Dynamiek, grotere dichtheid, ontmoetingen, meer prikkels, meer aanbod, samenwonen, culturele voorzieningen	Rust, recreatie Hier koesteren van wens en droombeeld van stadsbewoners
Mensen lijken opener maar is afhankelijk van individueel karakter	Andere soort gezelligheid, ander gevoel, ander licht
Het stadse in Zwolle wordt niet gecultiveerd	Mensen uit dorpen gedragen zich socialer, (zijn dat zo gewend)
Meer jongeren en meer studenten, meer dynamiek en levendigheid	Onbekend voor jongeren uit de stad, dus ook interessant

3.3 Beelden van alloctonen en autoctonen van elkaar

Aan een ieder werd gevraagd vijf beelden op te schrijven die je van elkaar hebt. Hierbij kijken de allochtone vrouwen naar de agrarische/plattelandsvrouwen en andersom. Hieronder staan de belangrijkste genoemd:

Met betrekking tot agrarische vrouwen:

- familie is belangrijk
- vaak wonend in rustige omgeving in oud huis, weids uitzicht
- leven vroeger moeilijker dan nu
- zijn handvaardig en praktisch/handig
- zorgen voor het gezin
- zijn vriendelijker en gastvrijer dan vrouwen uit de stad
- traditioneler dan vrouwen uit de stad

Met betrekking tot allochtone vrouwen:

- last van heimwee
- machteloosheid mbt situatie thuisland
- veiliger dan in eigen land
- eenzaam
- aansluiting met Nederlanders is lastig, zeker indien de taal nog niet beheerst wordt
- nemen veel tijd voor het eten (in tegenstelling tot autochtone vrouwen)

4. Knelpunten voor een betere relatie tussen stad en land

Tijdens de ontmoetingen zijn verschillende knelpunten genoemd die een betere relatie tussen stad en land in de weg staan. We hebben ze in een sterkte-zwakke analyse geplaatst. Zonder in stereotypen te vervallen zijn dit de zaken die eruit sprongen tijdens de ontmoetingen. Aan de hand hiervan hebben we thema's geformuleerd.

Sterkte	Bescheidenheid van vrouwen op het platteland
Zwakke	Onzichtbaar voor vrouwen uit de stad, te weinig daadkracht en doorzettingsvermogen. De taaigheid van bestuurlijke lagen worden niet doorbroken, plekken om elkaar te ontmoeten ontbreken.
Bedreiging	Initiatieven komen niet van de grond, innovatie blijft achter. Door een tekort aan capaciteit, menskracht wordt dit versterkt.
Uitdaging	Promotie van initiatieven, waarbij gebruik gemaakt wordt van talenten van stadse vrouwen, met trots en waardering voor eigen waarden. Structuur ontwikkelen waarbinnen beide groepen vrouwen elkaar ontmoeten en versterking mogelijk is.

5. Opvallende thema's

Er zijn tijdens de bijeenkomsten veel thema's aangestipt die voor vrouwen uit stad en land van belang zijn. Een aantal onderwerpen die eruit springen zijn:

- Educatie van kinderen
- Vrouwen en voedsel
- Ontmoeting en netwerken
- Extra basis voor integratie
- Zichtbaar maken van innovaties

Educatie van kinderen

Kinderen uit de stad leren andere dingen dan kinderen van het platteland. De omstandigheden en de waarden zijn verschillend. Kinderen van de stad zijn beter 'gebekt' en hebben meer sociale relaties dan kinderen van het platteland. Het hebben van contacten tussen kinderen uit stad en land, zou voor de kinderen een verrijking kunnen zijn. Omgekeerd leren de plattelandskinderen meer incasseren en accepteren van omstandigheden. Kennismaking en leren van deze cultuur, daar zouden stadskinderen ook weer mee gebaat kunnen zijn. Ook het kennismaken van de landbouwcultuur vs de stadscultuur is interessant voor beide partijen. Het enthousiasme van stadskinderen voor het telen van groenten is beslist navolgenswaardig. Omgekeerd zouden kinderen van het platteland enthousiast gemaakt kunnen worden voor typisch stadse aangelegenheden.

Vrouwen en voedsel

Voedsel is landelijk een belangrijk thema. Duurzame, gezonde en liefst regionale producten zijn onderwerpen waar veel aandacht voor is. Voor veel vrouwen, of ze nu stads of plattelands zijn, is voedsel een gedeelde interesse. Vooral het uitwisselen van ervaringen over aanschaf, verwerken en koken schept een band. Dit biedt mogelijkheden voor ontmoeting, interactie en integratie. De belangstelling kan uitgebreid worden met maatschappelijk belangrijke thema's als "dikke kinderen" en gezonde voeding tijdens het overblijven op scholen en in bedrijven. Ook is er een verbinding te leggen naar het stimuleren van de diversiteit van producten, de regionale herkomst en de betrokkenheid van vrouwen bij duurzame productie in de leefomgeving.

Ontmoeting en netwerken

Waar dan ook, vrouwen die hebben meegedaan aan de bijeenkomsten waren allen enthousiast over de ontmoeting met elkaar en tussen stad en platteland. Veel vrouwen houden van nieuwe ontmoetingen, nieuwe verhalen en kennis. Op diverse bijeenkomsten werden telefoonnummers en adresgegevens uitgeruild. De ontmoetingen op zich bleken voor meerdere vrouwen een bron van informatie en (potentiële) hulp bij hun (nieuwe) activiteiten.

Extra basis voor integratie

De ontmoeting tussen allochtone (stads)vrouwen en autochtone (plattelands)vrouwen was voor de groep allochtone vrouwen een herkenning en herinnering aan hun vroegere ervaringen van het leven (met hun ouders) op het platteland of dorp in het land van herkomst. Er werd tijdens de boerderijexcursie bijvoorbeeld gretig kennis uitgewisseld van de situaties op het platteland, de bedrijfsactiviteiten en de herinneringen van vroeger en de ontwikkelingen op het platteland. Hierdoor voelden de vrouwen zich beter bekend met elkaar en dat vormt in feite een extra basis voor integratie.

Zichtbaar maken van innovaties

Er gebeurt veel op het platteland. Vrouwen zijn actief en sommigen starten een eigen bedrijf of hebben nevenactiviteiten. Deze zijn echter niet altijd goed zichtbaar. Soms komen ze hierdoor niet goed van de grond. Een beter contact tussen vrouwen van stad en land kan een 'markt' zijn voor innovaties, voor ideeën, voor hulp bij de uitvoering en voor ondersteuning op kennisvlak. Omgekeerd kan ook het platteland een 'markt' zijn voor vernieuwingen van vrouwen in de stad.

6. Vrouwen uit stad en land: waar ondersteunen zij elkaar?

De vele andere ervaringen die zijn opgedaan gedurende de diverse bijeenkomsten van vrouwen in stad en land vormen een palet aan invalshoeken waarop voortgegaan kan worden. Deze zijn:

1. Uitwisseling en beleving
2. Ontmoetingsplekken, netwerken
3. Arbeidsparticipatie, hulp en rolmodel
4. Bewustwording
5. Educatie
6. Bestuur en organisatie
7. Inrichting en bestemming
8. Mobiliteit

1. *Uitwisseling, beleving, aandacht voor problemen*

- De ontmoetingen bleken waardevol. Toch zoeken de vrouwen van stad en land elkaar niet spontaan op. Blijkbaar moet er een stuwende kracht zijn. Nieuwe netwerken opbouwen rond verschillende steden kan hiertoe een mogelijkheid zijn. Bijvoorbeeld aan de hand van een thema (opvoeden, voeding, werken en zorgen, ondernemerschap, innovatie, normen en waarden, veiligheid, beelden, zorgen voor de ander, etc. etc.) We denken dat hier een kans ligt voor de Overijsselse vrouwenorganisaties en het SVWO.
- Er is op het platteland (en ook de in de stad) soms wel veel eenzaamheid. Er is behoefte aan activiteiten voor bijvoorbeeld ouderen. Er zou meer aan beleving van de stad (en vice versa op het platteland) kunnen worden georganiseerd. Een voorbeeld dat tijdens een bijeenkomst genoemd is het organiseren van een 'cultuurbus' (collectief vervoer voor het bezoeken van voorstellingen en andere culturele activiteiten). Initiatieven van welzijn ouderen organisaties en Centrum kunnen hierop aanhaken
- Ook werd er speciaal aandacht gevraagd voor uitval en verslaving (met name onder jongeren) op het platteland die vervolgens in de stad 'verdwijnen'.

2. *Ontmoetingsplekken, netwerken*

- Er is behoefte aan ontmoeten en netwerken. Elkaar beter leren kennen en ontmoeten vond men zinvol en leuk. Daarvoor moeten plekken zijn. De bibliotheek was zo'n geschikte, laagdrempelige plek. Maar hierbij kan ook gedacht worden aan een boerderij, een café, kulturhus, kerk. Organisaties als SIVE Enschede, Cambio Deventer, Trans Zwolle, zijn bijzonder actief voor hun eigen doelgroep en zouden met plattelandsorganisaties zoals de NBvP/Vrouwen van nu en Zij Actief dit thema kunnen oppakken als vernieuwende of verrijkende activiteit.
- Netwerken kunnen worden benut en aangesproken. Tijdens de bijeenkomsten zijn diverse onderwerpen en netwerken 'aangeboden' om de relatie stad platteland verder te ontginnen. Stadse vrouwen werden uitgenodigd om bijvoorbeeld lid worden van de NBvP. Anderen zijn weer bereid om bijvoorbeeld de werkbehoefte bij vluchtelingen te inventariseren, de kansen in het Turkse netwerk te bekijken, politieke invloed uit te oefenen en de participatie van vrouwen hierin te stimuleren.
- Nieuwe ontmoetingsplekken voor nieuwe activiteiten, zoals moestuinen en vrouwencentra zijn genoemd als mogelijk zeer waardevolle initiatieven die niet alleen ontmoetingen maar ook participatie, taalondersteuning en arbeidsplaatsen kunnen betekenen.

- Vrouwen zien ook een meerwaarde in speelplekken voor kinderen als ontmoetingsplaats, waar zij vrij kunnen spelen in wat grotere terreinen buiten, zonder prikkeldraad.

3. Participatie, hulp en rolmodel

- Vrouwen kunnen door een netwerk tussen stad en platteland nieuwe contacten opdoen en nieuwe activiteiten ontplooiën. Er is veel creativiteit bij vrouwen die tijdens de ontmoetingen kwam opborrelen.
- De uitwisseling tussen stad en platteland kan ook betekenen dat vrouwen worden geholpen om de werklast te verlagen, bijvoorbeeld door hulp in te schakelen bij het uitvoeren van praktische diensten of aanvullende zorgverlening. De relatie tussen vrouwen uit stad en land kan gaan betekenen dat initiatieven hiertoe anders gaan verlopen dan voorheen en betrekking hebben rondom 'nieuwe' thema's (bijvoorbeeld het 'landleven').
- Ook kan genoemd worden dat vrouwen van het platteland een rolmodel kunnen vervullen voor vrouwen uit de stad, en vice versa: van 'handen uit de mouwen' tot aan 'hoe los ik dit bestuurlijk op'.

4. Bewustwording

- In algemene zin: kennis van elkaars leefwerelden uitwisselen. Dit kan bijvoorbeeld zinvol zijn om begrip voor elkaar te krijgen en elkaars kwetsbaarheid in te zien. Als voorbeeld werd tijdens een bijeenkomst genoemd: de onmacht van boeren/producenten die afhankelijk zijn van een supermarkt en onder druk komen te staan door toedoen van een kleine 'stadse' actiegroep.
- Bewustwording en activering in de stad en op het platteland. Dit kan toegepast worden om de relatie met elkaar te versterken via allerlei activiteiten die aandacht vragen. De verkenning, prioritering en organisatie hiertoe kan bijvoorbeeld eens gebeuren door middel van de Wijkaanpak zoals die in Deventer wordt gebruikt.
- Zichtbaar maken van innovaties op het platteland en de stad. Zowel van landbouw als van ambacht en (klein-)industrie, maar ook de technische en culturele ontwikkelingen die op allerlei niveaus zich in de stad en de samenleving afspelen.
- Laat groepen (kinderen, jongeren, vrouwen maar ook ondernemers) hun omgeving "verbeelden" in een foto of iets anders. Dit is genoemd met de blik gericht op de functie van eigen kunst en creativiteit. Misschien komt er wel begrip uit voort wat er nu nog niet is?

5. Educatie

- Gewoonten, waarden en manier van leven aanbieden aan diverse groepen. Bijvoorbeeld aansluiten bij scholenprogramma's (met de klas de boer op) en andere educatieve programma's en vice versa: educatie van plattelanders in de stad over het leven van de stad, de gewoonten en waarden. Leskisten ontwikkelen en gebruiken voor educatie, maar dan met eigen materiaal.
- Stad-platteland ruilmarkt. Op een laagdrempelige manier vraag en aanbod van ideeën, kennis, producten, concepten uitwisselen heeft een belangrijke educatieve waarde. Hier kan daarnaast op een directe manier ook ontdekt worden waar mensen interesse in hebben.
- Platteland leert stad kennen: bijvoorbeeld via het HBO innovatiecentrum. Kennis en innovatie zichtbaar maken en naar platteland brengen. Hierbij kan extra aandacht voor de rol van vrouwen worden ingepast.
- Stad leert platteland kennen: korte ketens voor voedingsproducten, streekproducten, winkels in de stad, wandelroutes rond thema's (meer beleving en

meer beweging, oa ook voor allochtone vrouwen die zoeken naar een manieren om meer te bewegen)

- Educatie op de (basis)school. Vrouwen vinden het erg belangrijk dat het onderwijs voor hun kinderen verder verrijkt wordt met activiteiten in sport, natuur, biologie en beleving.

6. Bestuur en organisatie

- Een aantal vrouwen vindt dat de verenigingsproblematiek van de plattelandsorganisaties onder de loep genomen moet worden. Dit als gevolg van regelgeving, gebrek aan vrijwilligers, en wens tot ondersteuning van de organisatie. Het bij elkaar brengen van netwerken van vrouwen uit stad en land zouden elkaar hierin tot steun kunnen zijn. SVWO heeft plannen voor het regionaliseren van het vrijwilligerswerk. Belangrijk is om het lokale karakter van het verenigingsleven te behouden en te versterken.
- Landbouw en platteland beter vermarkten, maar hoe het gros te bereiken? De netwerken van stad en platteland kunnen initiatieven hierin ondersteunen. Vrouwen spelen hierin een belangrijke rol, ook als voortrekkers (bijvoorbeeld het samenwerkingsverband "Sallands Best").
- Bestuurlijke taatheid op het gemeentelijke niveau doorbreken, zodat nieuwe initiatieven soepeler van de grond komen ("laagdrempelige toegankelijke ambtenaren"). Vrouwen in bestuur en organisaties kunnen hier een belangrijke rol spelen en ingaan op de versterking van de relatie tussen vrouwen uit stad en land.

Overige thema's

7. Inrichting en bestemming

- Stadsranden verfraaien , bijvoorbeeld door karakteristieke schuren behouden in het landelijk gebied, ontwikkelen van een kwaliteitsgids.
- Stadsranden markeren, waarbij de spanning die bestaat tussen stad en platteland wordt uitgebeeld, bij voorkeur op een aansprekende of ludieke manier. Het doel hiervan is om bruggen te bouwen. Kunst kan daarbij een mooie ondersteuning en uitingsvorm bij zijn.
- Informatie in de overgangsgebieden: het verschil tussen het stadsleven en het plattelandsleven tonen.
- Stadsranden behouden en beschermen, opwaarderen, bijvoorbeeld door ze te vermarkten en benutten, door er bijvoorbeeld speelplekken te realiseren
- Natuurwaarden versterken in stadsrandzones, met respect voor ontwikkelingsmogelijkheden van de daar reeds gevestigde bedrijven.
- Vernieuwingen doorvoeren op het platteland die door bewoners uit stad én land gewenst worden, zoals multifunctionele ruimtes (huiskamerrestaurantje, zorgdagactiviteiten die met het platteland te maken hebben) en kantoor aan huis.

8. Mobiliteit

- Er is vraag naar vervoer voor de deelname aan stadse activiteiten voor plattelanders op het gebied van bijvoorbeeld kunst en cultuur.
- Er is onderzoek gedaan of gemeenten "seniorenproof" zijn. Huisvesting en activiteiten voor ouderen hebben consequenties voor mobiliteit. Wat gedaan wordt met de uitkomsten is op dit moment nog onduidelijk. Veel vrouwen zijn betrokken geweest bij het onderzoek en willen hierbij voor de planvorming en uitvoering ook betrokken blijven.

7. Conclusie en vervolg

Terugkomend op de centrale vraagstelling die aan dit project ten grondslag liggen, te weten:

- 1) Kunnen vrouwen(netwerken) van stad en platteland gebruik maken van elkaar?
- 2) Welke voordelen biedt de communicatie over en weer voor beiden?
- 3) Hoe vertaalt zich dit in concrete activiteiten?,

kan het volgende geconcludeerd worden.

Vrouwen van stad en land kunnen meer gebruik maken van elkaar, van het leggen van contacten tot aan ondersteuning van elkaars activiteiten toe. Tot vóór het project Vrouwen in Stad en Land waren deze georganiseerde contacten er nauwelijks. Wel zijn er stadsvrouwen lid van bijvoorbeeld de plattelandsvrouwen organisaties, echter het onderwerp 'de relatie tussen stad en land' was hier nog niet aan de orde. Er zijn diverse netwerken van vrouwen in stad en land die elkaar kunnen versterken en vertegenwoordigers van deze netwerken hebben belangstelling en bereidheid getoond zich hiervoor in te spannen.

De voordelen van de communicatie tussen vrouwen en stad en land zijn talrijk. Niet alleen een groter begrip en bewustwording van elkaars leefwijzen, organisatie, problemen en kansen, maar ook het organiseren van contacten, hulp bij integratie en concrete ondersteuning voor (bedrijfs)activiteiten liggen voor het oprapen.

Dit vertaalt zich in concrete activiteiten door een structuur te ontwikkelen die in deze belangen en behoeften voorziet. De actieve vrouwen die aan de bijeenkomsten hebben meegedaan hebben hier voorstellen en handreikingen voor gedaan. Deze worden misschien in de komende tijd door henzelf opgepakt.

Vervolg

De uitkomsten van de ontmoetingen kunnen organisaties, bedrijven, individuen en zeker ook vrouwen inspireren bij de planontwikkeling voor de komende jaren. We zien zeker kansen voor vrouwenorganisaties en welzijnsinstellingen uit stad en land.

Variya zal begin 2008 een plan ontwikkelen waarin de relatie tussen vrouwen in stad en land wordt versterkt, zoals rond de stadsranden een markt organiseren voor diensten, producten, kennis en kunst.

Bijlage

Deelnemers aan programma Vrouwen uit Stad en Land

Ronde tafel 27 september 2006

Marian Tomasini, Variya, senior adviseur
Geesje Kuit, Gees Kuit Advies, adviseur landelijk gebied
Karola Schröder, Bureau Schröder, ontwikkeling integrale projecten voor welzijn en zorg
Annemiek Haven, Provincie Overijssel, beleidsmedewerker
Janny Lamberts, zelfstandig ondernemer en diverse bestuursfuncties
Reinette Kiès, Interprovinciaal overleg Den Haag, adviseur RO
Anya Smits, Project Management Bureau Enschede
Jelleke de Nooy, Land&Co Wageningen, advies en procesbegeleiding
Anke Klein Lebbink, beleidsmedewerker gemeente Deventer en agrarisch bedrijf
Janine Harselaar, Lid Provinciale Staten Overijssel, Deventer

Regionale bijeenkomsten

Zwolle, 30 november 2006

Margreet Hogenkamp, bureau Kulturhus
Kirsten Notten, gemeente Hardenberg
Geeske Roos, Stichting Vrijwilligerswerk Overijssel
Yolanda Pool, inwoner Zwolle, docent ROC
Karola Schröder, (gespreksleiding)
Geesje Kuit, (verslag)

Salland 21 november 2006

Elske van der Mik, Veearts in en rond Deventer
Yvonne van der Heijden, directie MBO, volwassen educatie en Welzijn Landstede Raalte
Joke Haverkamp, agrarisch bedrijf, werkzaam bij ministerie van LNV, dienst regelingen
Gea Miljoen, Beeldend kunstenaar in Lettele
An Paridaen, werkzaam bij bureau stedendriehoek
Nelleke Hage, wijkaanpak Deventer Buiten
Jannie Lamberts, raadslid Deventer voor CDA, werkzaam bij LNV en voorzitter LTO
Thea Huisman, Sallands bureau voor toerisme
Anke Klein Lebbink, agrarisch bedrijf en werkzaam bij gemeente Deventer sector welzijn cultuur en onderwijs
Barbara Wartena werkzaam bij directie regionale zaken LNV
Gea Brouwer-Knol, ROC Aventus, gezondheidszorg, raadslid gemeente Deventer

Twente 23 november 2006

Marian Hammink, directeur Theater Hotel Almelo
Sanne Elferdink, Planologisch beleidsmedewerker Hengelo
Annie Buscher op Vollenbroek, Biologische rund en varkens boerderij met winkel aan huis
Thea ter Wee, vrijwilligerssteunpunt Geesteren
Marianne Koebrugge, Pluimveebedrijf en bestuurlijk actief
Reinette Kiès, Ministerie van LNV, waterschap en fractie PvdA
Marianne Rauhé, stichting Stawel, raadslid Enschede

Almelo, 21 juni 2007

Stad: Wytzke Anker, Liesbeth Kuikhoven

Platteland: Willy Zomer, Ada Vreman, Janny Middelkamp, Agnes Mentink

Karola Schröder, (gespreksleider)

Geesje Kuit, verslag,

Enschede 26 juni 2007

Rachel Denneboom

Annemieke Bouwhuis

Carla de Rek

Hanneke Mentink

Alie van der Veer

Bernadien Kromhof

Annet Grobben

Rini Nijhuis

Thera Migchelsbrink

Hannie Haarman

Herma Lubbers

Hermieke Voogd

Karola Schröder, gespreksleider

Geesje Kuit, verslag

Almelo op 7 november 2007

Meitty Ernst-Tantra

Anoosh Satrakyian

Janna Slaghuis

Anny Slag

Janny Middelkamp

Anna Gasparian

Annie Dubourg-Haverkort

Ada Vreman

Diny Werming

Susan Ferwerda-Diver

Nicole Barker

Karola Schröder, gespreksleider

Jorien Kranendijk, verslag

Enschede 20 nov 2007

Eefje Lambeck, Khadija Amrani (SIVE)

Hannie Haarman

Hermieke Voogd

Thera Migchelsbrink

Bertie (NBvP)

Bernadina

Aziza

Naira

Fatima

Gülseven

Saïda

Zirajeta (SIVE)

Deventer 22 nov 2007

Ineke van Dijk

Jolien Holmer en Edith Willemsen (Cambio)

Wil Kanis (actieve bewoonster, lid wijkteam, lid Vrouw Advies Commissie)

Gülis Tomruc (raadslid Deventer voor Groen Links, actief in Vluchtelingenwerk voor taal en opleiding)

Heleen Hennink (biologische tuinderij De Haverkamp in Oud Colmschate bij Deventer, landgoed de Bannink)

Geesje Kuit (Variya, gespreksleiding en verslag)

Variya staat voor
een actieve
betrokkenheid en
participatie van
burgers, instellingen
en overheid
bij de samenleving

Variya
Wierdensestraat 39c
7607 GE Almelo
telefoon 0546 - 54 20 20
fax 0546 - 54 20 30

nevenvestiging:
Van Nahuysplein 19 a
8011 NC Zwolle

email: info@variya.nl
www.variya.nl